

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА ПРАВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для проведення семінарських занять та організації самостійної роботи з
дисципліни «Кримінальне процесуальне право»
для студентів спеціальності 081 Право

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА ПРАВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для проведення семінарських занять та організації самостійної роботи з
дисципліни «Кримінальне процесуальне право»
для студентів спеціальності 081 Право

УДК

Методичні рекомендації для проведення семінарських занять та організації самостійної роботи з дисципліни «Кримінальне процесуальне право» для студентів спеціальності 081 Право денної та заочної форм навчання [Електронний ресурс] / уклад. В.М. Грудницький. – Луцьк : ДонНТУ, 2023. – 50 с.

Методичні рекомендації містять перелік питань, що охоплюють зміст програми дисципліни, приклади типових індивідуальних завдань, порядок поточного і підсумкового контролю оцінювання знань студентів денної та заочної форм навчання, плани семінарських занять і практичні завдання, список рекомендованих нормативно-правових актів і літератури.

Розраховані на викладачів, студентів денної та заочної форм навчання при підготовці до навчальних занять з дисципліни «Кримінальне процесуальне право».

Укладач: Грудницький В.М., к.ю.н., доцент, в.о. завідувача кафедри історії і права.

Рецензент: Ганич О.А., к.ю.н., доцент, директор інституту післядипломної освіти ДонНТУ.

Відповідальний за випуск: Грудницький В.М., к.ю.н., доцент, в.о. завідувача кафедри історії і права.

Затверджено навчально-методичним відділом ДонНТУ,

Протокол № 7 від 25.04.2023 р.

Розглянуто на засіданні кафедри історії і права,

протокол № 9 від 07.04.2023 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	5
1. Загальні положення	6
2. Нормативно-правові акти	8
3. Методичні рекомендації до підготовки і проведення семінарських занять ...	9
4. Організація самостійної роботи студентів.....	32
5. Порядок поточного і підсумкового оцінювання знань з дисципліни	34
5.1. Принципи і види контролю знань студентів.	34
5.2. Порядок оцінювання знань за результатами вивчення дисципліни (для студентів денної форми навчання)	36
5.3. Порядок оцінювання знань за результатами вивчення дисципліни (для студентів заочної форми навчання).....	37
5.4. Організація поточного контролю знань студентів	37
6. Перелік питань, що охоплюють зміст навчальної програми	42
Список рекомендованої літератури.....	47

ВСТУП

Кримінальне процесуальне право є однією із фундаментальних процесуальних дисциплін при підготовці фахівців за спеціальністю «Право».

Якісна підготовка майбутніх фахівців у сфері правознавства передбачає отримання та опанування спеціальних знань, умінь, вироблення навичок, які необхідні як для проходження юридичної практики під час навчання, так і в подальшій професійній діяльності – при роботі в суді, правоохоронних органах, органах державної влади та місцевого самоврядування, в органах прокуратури, юстиції, нотаріаті, адвокатурі тощо.

Вивчення цієї навчальної дисципліни передбачає процес усвідомлення та засвоєння студентами комплексу базових знань кримінального процесу, а саме, поняття «кримінальний процес», його система і функції; принципи кримінального процесу; правовий статус учасників кримінального процесу; докази та доказування; заходи забезпечення кримінального провадження; процесуальні документи; процесуальні строки, процесуальні витрати; досудове розслідування; судовий розгляд кримінальних справ; апеляційне провадження; касаційне провадження; виконання судового рішення; перегляд судових рішень за нововиявленими та виключними обставинами; особливості провадження щодо неповнолітніх; кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру; кримінальне провадження на підставі угод; кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення; кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю тощо.

Вивчення курсу «Кримінальне процесуальне право» відбувається через проведення лекцій, семінарських занять, вивчення студентами нормативних актів, навчальної і навчально-практичної літератури, виконання певних форм самостійної роботи студентів, розгляд практичних ситуацій, підготовку та складання іспитів.

Методичні рекомендації містять інформацію про зміст програми дисципліни, порядок оцінювання знань студентів, як для денної, так і для заочної форм навчання. Також вони включають плани семінарських занять і

практичних завдань, список рекомендованої літератури та нормативно-правових актів. При підготовці методичних матеріалів використані матеріали з практики діяльності судових органів та безпосереднього розгляду конфліктних ситуацій.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Навчальна дисципліна «Кримінальне процесуальне право» передбачає вивчення студентами положень нормативно-правових актів, результатів наукових досліджень у сфері кримінального процесу та розгляд практики застосування норм кримінального процесу.

Мета: засвоєння студентами обсягу знань, що формують юридичне мислення; набуття навичок із практичного застосування теоретичних правових знань у конкретних життєвих ситуаціях, а також навичок самостійної роботи, необхідних для подальшого поглиблення й своєчасного оновлення професійних знань майбутніх фахівців у сфері юриспруденції.

Завдання:

- засвоєння та аналіз чинного кримінального процесуального законодавства;
- ознайомлення із науковими працями з кримінального процесу;
- вивчення та аналіз правозастосовної практики;
- аналіз недоліків чинного кримінального процесуального законодавства та виявлення шляхів його удосконалення;
- розв'язування проблемних практичних ситуацій з кримінального процесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- основні проблеми науки кримінального процесу;
- функції судової влади в системі державної влади та форми їх здійснення;
- суть і значення процесуальної форми;
- джерела кримінального процесуального права;
- поняття і зміст кримінальних процесуальних правовідносин, їх місце в

механізмі правового регулювання;

- процесуальне становище суб'єктів кримінального провадження;
- теорію доказів; чинні норми кримінального процесуального права;
- систему процесуальних актів та вимоги, яким вони повинні відповідати;
- теорію прийняття рішень у кримінальному провадженні;

вміти:

- правильно тлумачити норми кримінального процесуального права;
- використовувати дані науки кримінального процесу для підвищення професійних знань;

- застосовувати основні положення теорії доказів у кримінальному процесі;
- складати кримінальні процесуальні документи та ділову документацію;
- належним чином обґрунтовувати та мотивувати процесуальні рішення.

Зміст навчальної дисципліни «Кримінальне процесуальне право» розкривається в таких темах:

Тема 1. Поняття, завдання кримінального процесу (кримінального провадження). Кримінальне процесуальне законодавство. Засади кримінального провадження

Тема 2. Суд, сторони та інші учасники кримінального провадження

Тема 3. Докази і доказування у кримінальному провадженні

Тема 4. Заходи забезпечення кримінального провадження. Фіксування кримінального провадження. процесуальні рішення. повідомлення

Тема 5. Процесуальні строки та судові витрати. відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні, цивільний позов

Тема 6. Досудове розслідування. загальні положення досудового розслідування

Тема 7. Слідчі (розшукові) дії. Негласні слідчі (розшукові) дії. Повідомлення про підозру

Тема 8. Закінчення досудового розслідування. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування

Тема 9. Судове провадження у першій інстанції. Підготовче провадження.
Судовий розгляд

Тема 10. Судові рішення. Особливі порядки провадження в суді першої інстанції

Тема 11. Судове провадження з перегляду судових рішень. провадження в суді апеляційної інстанції

Тема 12. Судове провадження з перегляду судових рішень. Провадження в суді касаційної інстанції

Тема 13. Судове провадження з перегляду судових рішень. провадження за нововиявленими або виключними обставинами

Тема 14. Особливі порядки кримінального провадження

Тема 15. Виконання судових рішень

Тема 16. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження

2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. – Ст. 141.

2. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р. № 2747- IV // Відомості Верховної Ради України. 2005. № 25-36, №37. ст.446.

3. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. № 2341 // Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25-26. - Ст. 131; 2003. № 35. – Ст. 271; 2003. - № 26. Ст. 199; 2006. - № 26. Ст. 211.

4. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. 2013. № 9-10, №11-12, №13, - Ст. 88.

5. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII// Відомості Верховної Ради. 2014. № 49. ст.2056.

6. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII// Відомості Верховної Ради. 2016. № 31. ст.545.

3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ І ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Методичні рекомендації складено з урахуванням положень таких видань:

1. Практикум із курсу «Кримінально-процесуальне право» України: практикум / укладачі: В.В. Пахомов, О.В. Ільченко. Суми : Сумський державний університет, 2021. - 126с.

2. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Кримінальний процес» (відповідно до вимог ECTS) [Електронний ресурс] : для студентів III курсу / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. кримін. процесу та оперативно-розшукової діяльності. - Електрон. текстові дані. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. - 41 с.

Один із найважливіших методів навчання при опануванні дисципліни «Кримінальне процесуальне право» - це проведення семінарських занять, які зазвичай організовуються у формі дискусії щодо попередньо обраних тем. Учасники заняття готують тези виступів, використовуючи індивідуально виконані завдання. Окрім цього, для поглиблення практичних навичок студентам пропонується розгляд ситуацій з практики, які допомагають оволодіти навичками застосування норм кримінального процесу.

Основною метою проведення семінарських занять є допомога студентам в освоєнні навчальної дисципліни. Ці заняття передбачають глибокий та всебічний аналіз основних питань курсу, а також їх колективне обговорення. Крім того, студентам надається можливість навчитися застосовувати отримані знання творчим способом на практиці.

Основними завданнями семінарських є:

- закріплення у студентів теоретичних знань;
- оволодіння ними науковим апаратом, навичками усного і письмового викладання навчального матеріалу;
- залучення їх до науки, наукових досліджень;
- прищеплення їм навичок творчого мислення, самостійного

формулювання та висловлювання власних думок, а також захисту висунутих наукових положень і висновків;

- формування в них правового світогляду, здатності пов'язувати загальнотеоретичні положення з вимогами повсякденної практики державно-правового будівництва в країні.

Під час викладання дисципліни використовуються такі види занять:

- семінари-бесіди: евристична бесіда, дискусія, розгляд питань у вигляді невеликих доповідей та подальшого їх обговорення учасниками семінару;

- семінари з використанням ігрових ситуацій: рольові ігри, прес-конференції;

- на окремих заняттях студенти розглядають та вирішують ситуативні задачі (конфліктні ситуації), які виникають у сфері застосування права і законодавства тощо.

Для підготовки до семінару кожен студент повинен виконати декілька етапів: вивчити план заняття, який відображає зміст наступної теми; переглянути та проаналізувати свої лекційні записи, які стосуються теми заняття; ознайомитися з рекомендованою літературою та скласти конспекти з неї, якщо потрібно; якщо є питання, звернутися до викладача для отримання консультацій; розробити детальний план свого виступу та підготувати тези чи конспект виступу на всі теми заняття.

Студентам необхідно враховувати актуальні проблеми сучасності під час підготовки до певних питань теми заняття. Вони мають розглядати правові явища з урахуванням Конституції та чинного законодавства України та наводити приклади з практики правозастосовчої діяльності. Крім того, студенти повинні постійно удосконалювати свої навички володіння державною мовою та правильного вживання понять і термінів.

Плани семінарів з курсу

Студенти залучаються до роботи на семінарах двома способами. У форматі семінару вони мають продемонструвати розуміння теоретичних питань, що

пов'язані з чинним законодавством та досягненнями вітчизняної юридичної науки.

На практичних заняттях студенти, користуючись нормами чинного законодавства та набутими знаннями теоретичного характеру, повинні вирішити практичні завдання.

Застосування практичних прикладів є важливою формою навчання, яка сприяє активному розвитку навичок юридичного мислення та свідомого використання правових норм і категорій. Розв'язання задач дозволяє студентам правильно оцінювати колізійні ситуації, з якими можуть стикнутися в реальних судових справах. Ці заняття є фундаментом для ефективного використання набутих знань і вмінь в майбутній професійній діяльності.

Студентам слід самостійно підготуватися до занять, що передбачає вивчення відповідних розділів підручників та рекомендованої літератури, засвоєння нормативних актів, а також дослідження судової практики та доопрацювання конспектів лекцій.

Методичні рекомендації до вирішення практичних завдань.

Задачі (казуси) є окремим методом вивчення кримінального процесуального права, спрямованим на отримання практичних навичок застосування норм цієї галузі права. Цей метод є невід'ємною складовою частиною вивчення кримінального процесуального права як навчальної дисципліни в закладах вищої освіти.

Таким чином, основними цілями вирішення практичних завдань з кримінального процесуального права є:

- 1) набуття та закріплення навичок самостійної роботи з нормативним матеріалом кримінального процесуального характеру переважно в правозастосовній (практичній) площині;
- 2) вироблення вміння давати власну правову оцінку конкретних життєвих ситуацій (фактичних обставин);
- 3) досягнення належного рівня обґрунтування власної правової оцінки фактичних обставин.

Будь-яка задача з кримінального процесуального права передбачає: а) умови задачі; б) основне питання задачі.

Розв'язування казусів передбачає розгляд фактичних обставин (юридичних фактів), які описуються в умові задачі. Часто в цих умовах також містяться оцінки та доводи різних суб'єктів кримінально-процесуальних правовідносин, що також потрібно враховувати під час аналізу та розв'язування казусу.

Перед тим як приступити до розв'язання задачі, важливо уважно ознайомитись з умовами, включаючи юридичну термінологію та всі фактичні обставини, які вони описують. Розв'язувати задачу необхідно відповідно до визначених умов, без будь-яких змін чи допущень. Під час занять можна обговорювати різні варіанти задачі. Якщо виникають сумніви щодо будь-якої обставини, то необхідно керуватися загальним правилом: «сумніви тлумачаться на користь підозрюваного або обвинуваченого».

Остаточний висновок задачі є послідовністю аргументованих розмірковувань, доведень та висновків, які базуються на законі, а іноді й на інших нормативних актах. У будь-якому випадку, розв'язуючи задачу, потрібно чітко посилатися на відповідний пункт, частину або статтю відповідного нормативно-правового документа, де міститься відповідь на дану задачу. Необхідно також враховувати, що останніми роками кримінально-процесуальне законодавство зазнавало значних змін та доповнень. Тому, користуючись законами та іншими нормативними актами, необхідно враховувати ці обставини.

Незалежно від того, чи сформульовано в задачі конкретне питання або завдання (кілька питань чи завдань), її розв'язування в найбільш загальній формі передбачає:

- 1) встановлення кримінально-процесуального змісту наведених в умовах задачі фактичних обставин;
- 2) формулювання власної правової оцінки у відповідній формі (кількох формах);
- 3) обґрунтування здійсненої правової оцінки;

4) конкретну відповідь на поставлені в задачі питання чи завдання.

Після того, як всі питання вичерпані та задача розв'язана, викладач проводить підсумкову оцінку дискусії, аналізує її перебіг та вирішує невирішені питання. Він також оцінює відповіді кожного студента, відзначає найбільш аргументовані та юридично правильні, звертає увагу на використання кримінально-процесуальної термінології та точність юридичних формулювань.

Семінар №1

Тема 1. Поняття, завдання кримінального процесу (кримінального провадження). Кримінальне процесуальне законодавство.

Засади кримінального провадження

Мета заняття: ґрунтовно ознайомитись, уявити та вивчити поняття, завдання кримінального процесу (кримінального провадження). Засади кримінального провадження.

Питання для обговорення:

1. Поняття та сутність кримінального процесу, його завдання і роль в державному механізмі запобігання злочинності та охороні прав особи.
2. Історичні форми (типи) кримінального процесу.
3. Кримінальні процесуальні правовідносини, їх склад, види, виникнення, зміна та припинення.
4. Кримінальна процесуальна форма, її значення в регулюванні кримінальних процесуальних правовідносин.
5. Система стадій кримінального провадження.
6. Зв'язок кримінального процесу з іншими галузями права, суміжними галузями знань.
8. Міжнародні договори, як частина національного кримінального процесуального законодавства України.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України, його структура та зміст.
10. Інші законодавчі акти України як джерела кримінального процесуального законодавства.
11. Рішення Конституційного Суду України як джерела кримінального

процесуального законодавства. Рішення Європейського Суду з прав людини.

12. Поняття і значення загальних засад (принципів) кримінального провадження.

13. Система загальних засад (принципів), їх зв'язок і взаємообумовленість.

14. Класифікація загальних засад (принципів) кримінального провадження.

15. Нормативний зміст окремих загальних засад кримінального провадження.

Практичне завдання

Повідомлення про виявлення двох трупів з ознаками насильницької смерті надійшло до відділу поліції. Виявлено документи, які встановлюють особу загиблих, і виявлено, що вони знаходились на території України нелегально. Затримано знайомих вбитих зі слідами злочину на одязі, які також є нелегалами та громадянами Румунії. Є свідки, які пояснюють, що між цими особами виникла сварка, в ході якої загиблим були нанесені травми, в результаті чого настала їх смерть.

Слідчий прийняв рішення не розпочинати досудове розслідування злочину, оскільки на його думку, вчинене кримінальне правопорушення не заподіяло шкоди інтересам України чи її окремим громадянам. Крім того, особи, яких затримано, будуть депортовані до Румунії, тому злочин має кваліфікуватися за кримінальним законодавством Румунії та розслідуватися компетентними органами цієї держави.

Оцініть рішення слідчого. Якими положеннями КПК необхідно керуватися у даному випадку.

ЛІТЕРАТУРА: [2], [3], [4], [9], [11].

Семінар №2.

Тема 2. Суд, сторони та інші учасники кримінального провадження

Мета заняття: охарактеризувати правовий статус учасників кримінального процесу (провадження)..

Питання для обговорення:

1. Поняття та класифікація учасників кримінального провадження.

2. Суд як орган правосуддя. Слідчий суддя, його функція та повноваження.
3. Сторона обвинувачення.
4. Сторона захисту.
5. Потерпілий і його представник.
6. Інші учасники кримінального провадження.
7. Обставини, що виключають участь слідчого судді, судді, прокурора, слідчого, дізнавача в кримінальному провадженні.
8. Підстави для відводу захисника, представника, спеціаліста, експерта, секретаря судового засідання.

Практичне завдання

Прокурор дав письмові вказівки слідчому щодо проведення розслідування злочину, передбаченого ч.2 ст. 186 КК України. Зокрема, вказівки включали допит свідків Савенко і Коропової, проведення слідчого експерименту з участю потерпілого Глуценка і підозрюваного Шарапова, проведення обшуку квартири брата підозрюваного і відсторонення Шарапова від посади. Однак, після допиту свідків і проведення слідчого експерименту, слідчий вирішив, що немає достатніх підстав для проведення обшуку та відсторонення Шарапова від посади, тому ці вказівки не були виконані, і про це було повідомлено прокурора.

Чи відповідають дії слідчого вимогам закону? В чому полягає процесуальна самостійність слідчого? Який порядок оскарження рішень прокурора?

ЛІТЕРАТУРА: [2], [3], [4], [9], [11].

Семінар №3

Тема 3. Докази і доказування у кримінальному провадженні

Мета заняття: охарактеризувати докази і доказування у кримінальному провадженні.

Питання для обговорення:

1. Поняття доказів у кримінальному провадженні.
2. Правові властивості доказів.

3. Види джерел доказів у кримінальному провадженні щодо злочину.
 4. Показання осіб як процесуальне джерело доказів. Показання з чужих слів та питання про їх допустимість.
 5. Речові докази, їх поняття та види.
 6. Документи як джерела доказів, їх поняття, види, відмінність від речових доказів.
 7. Висновок експерта, його предмет, значення, форма та зміст.
 8. Види джерел доказів у кримінальному провадженні щодо проступку.
 9. Обставини, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні.
- Межі доказування.
10. Поняття процесу доказування та його елементи.
 11. Способи збирання і перевірки доказів у кримінальному провадженні.
 12. Оцінка доказів у кримінальному провадженні. Основні положення оцінки доказів.
 13. Суб'єкти доказування. Обов'язок доказування.
 14. Стандарти доказування.
 15. Роль презумпції невинуватості в доказуванні.

Практичне завдання

Під час кримінального провадження про зґвалтування малолітньої, потерпіла Ірина В. не могла пояснити, що сталося з нею через стресовий стан. З цієї причини слідчий вирішив залучити гіпнолога для надання допомоги у розкритті кримінального правопорушення. Після проведення сеансів гіпнозу, потерпіла змогла розповісти про обставини зґвалтування, вказати місце та ідентифікувати особу, яка пізніше була визнана винною у скоєнні аналогічних злочинів.

Результати гіпнорепродукції були задокументовані актами судово-психологічних експертиз щодо експериментальної активізації пам'яті потерпілої. Слідчий вважав ці акти допустимими доказами та використав їх для підтвердження обвинувачення, приєднавши до матеріалів кримінального провадження.

Оцініть дії слідчого.

ЛІТЕРАТУРА: [2], [3], [4], [8], [9], [11].

Семінар №4

Тема 4. Заходи забезпечення кримінального провадження. Фіксування кримінального провадження. Процесуальні рішення. Повідомлення.

Мета заняття: охарактеризувати заходи забезпечення кримінального провадження. Фіксування кримінального провадження. Процесуальні рішення. Повідомлення.

Питання для обговорення:

1. Поняття заходів забезпечення кримінального провадження. Види заходів забезпечення кримінального провадження та загальні правила їх застосування.
2. Виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід.
3. Накладення грошового стягнення.
4. Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом.
5. Відсторонення від посади.
6. Відсторонення судді від здійснення правосуддя.
7. Тимчасовий доступ до речей і документів.
8. Тимчасове вилучення майна.
8. Арешт майна.
10. Загальні положення про запобіжні заходи, мета та підстави застосування запобіжних заходів. Обставини, що враховуються при обранні запобіжного заходу.
11. Загальна характеристика окремих запобіжних заходів.
12. Затримання особи як тимчасовий запобіжний захід. Затримання особи, яка вчинила кримінальний проступок.
13. Форми фіксування кримінального провадження.
14. Кримінальні процесуальні рішення: поняття, система та процесуальне значення у кримінальному провадженні.
15. Види кримінальних процесуальних рішень та їх класифікація.
16. Структура кримінальних процесуальних рішень та вимоги закону до їх

складових частин.

17. Законність, обґрунтованість та вмотивованість рішень у кримінальному провадженні.

18. Поняття повідомлення у кримінальному провадженні.

Практичне завдання

Слідчий з Слідчого відділу Святошинського управління поліції Головного управління Національної поліції у місті Києві подав клопотання до слідчого судді Святошинського районного суду міста Києва. У своєму клопотанні він просив про застосування запобіжного заходу у вигляді цілодобового домашнього арешту для сержанта поліції Сігала Д.І., який є поліцейським роти № 2 батальйону № 1 Управління патрульної поліції в місті Києві Департаменту патрульної поліції Національної поліції України, а також про затримання його з метою приводу та вручення повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.ч. 2, 4 ст. 171 Кримінального кодексу України.

Яке рішення має прийняти слідчий суддя щодо клопотання про затримання? Чому?

ЛІТЕРАТУРА: [2], [3], [4], [9], [11].

Семінар №5

Тема 5. Процесуальні строки та судові витрати. Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні, цивільний позов

Мета заняття: охарактеризувати процесуальні строки та судові витрати. Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні, цивільний позов.

Питання для обговорення:

1. Процесуальні строки: поняття, класифікація та значення у кримінальному провадженні.
2. Правила обчислення процесуальних строків.
3. Додержання процесуальних строків. Порядок продовження та поновлення процесуальних строків.

4. Дотримання розумних строків у кримінальному провадженні.
5. Поняття та структура процесуальних витрат у кримінальному провадженні.
6. Визначення розміру процесуальних витрат.
7. Розподіл та стягнення процесуальних витрат.

Практичне завдання

Ухвалу слідчого судді Галицького суду м. Львова було прийнято 3 квітня 2017 року. Згідно з КПК, строк для апеляційного оскарження цієї ухвали становить 5 днів. Захисник К. вважав, що оскільки останній день строку, 8 квітня 2017 року, був вихідним днем, то строк для подачі апеляційної скарги закінчувався у понеділок, 10 квітня 2017 року. Проте суд апеляційної інстанції повернув скаргу захиснику, пояснивши, що строк для подачі скарги пропущено, а питання про поновлення строку не розглядалося.

Оцініть дії захисника та рішення суду з точки зору відповідності вимогам КПК.

ЛІТЕРАТУРА: [2], [3], [4], [9], [11].

Семінар №6

Тема 6. Досудове розслідування. Загальні положення досудового розслідування

Мета заняття: охарактеризувати особливості досудового розслідування. Загальні положення досудового розслідування.

Питання для обговорення:

1. Назвіть та охарактеризуйте стадії досудового розслідування.
2. Охарактеризуйте форми досудового розслідування: дізнання та досудове слідство.
3. Поняття та характеристика загальних положень досудового розслідування.
4. Охарактеризуйте початок досудового розслідування.
5. Дайте кримінально-процесуальну характеристику досудового розслідування злочинів і кримінальних проступків.

6. Дайте характеристику поняття «підслідність».

7. Дайте кримінально-процесуальну характеристику об'єднання і виділення досудового розслідування.

8. Місце проведення досудового розслідування.

9. Строки досудового розслідування.

10. Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування.

Практичне завдання

9 липня прокурор заніс інформацію про злочин до Єдиного реєстру досудових розслідувань, а 11 липня передав наявні матеріали до органу досудового розслідування. Того ж дня керівник органу досудового розслідування призначив слідчого, який буде проводити розслідування. Слідчий повідомив прокурора про початок досудового розслідування у письмовій формі 13 липня.

Оцініть дії сторони обвинувачення.

ЛІТЕРАТУРА: [2], [3], [4], [9], [11].

Семінар 7

Тема 7. Слідчі (розшукові) дії. Негласні слідчі (розшукові) дії.

Повідомлення про підозру

Мета заняття: охарактеризувати слідчі (розшукові) дії. Негласні слідчі (розшукові) дії. Повідомлення про підозру.

Питання для обговорення:

1. Поняття і значення слідчих (розшукових) дій, умови та підстави їх проведення.

2. Дати характеристику класифікації слідчих (розшукових) дій та їх видів.

3. Процесуальна характеристика допиту як слідчої (розшукової) процесуальної дії.

4. Процесуальна характеристика пред'явлення особи для впізнання як слідчої (розшукової) процесуальної дії.

5. Процесуальна характеристика обшуку як слідчої (розшукової) процесуальної дії.

6. Процесуальна характеристика огляду як слідчої (розшукової) процесуальної дії.
7. Процесуальна характеристика слідчого експерименту як слідчої (розшукової) дії.
8. Процесуальна характеристика освідчування особи як слідчої (розшукової) дії.
9. Процесуальна характеристика експертизи як слідчої (розшукової) дії.
10. Процесуальна характеристика негласних слідчих (розшукових) дій.
11. Дайте процесуальну характеристику поняття, змісту та значення повідомлення особи про підозру.
12. Охарактеризуйте зміст і форму письмового повідомлення про підозру.
13. Порядок повідомлення про підозру.
14. Охарактеризуйте допит підозрюваного як слідчу (розшукову) дію.
15. Дайте характеристику зміни повідомлення про підозру.

Практичне завдання

Під час розслідування злочину, передбаченого ст. 307 КК України, слідчий мав за завданням встановити особу, яка збувала наркотичні засоби неповнолітнім. Свідок Сапенюк надав інформацію про цю особу, проте не міг назвати її ім'я та адресу проживання. Сапенюк повідомив, що ця особа може бути водієм фірми «Місцеве таксі», оскільки має автомобіль з фірмовими логотипами, і згодився спостерігати за кожним водієм, який приходив на роботу в певний період часу.

Спільно зі свідком Сапенюком, слідчий організував спостережний пункт у диспетчерській приватного підприємства «Місцеве таксі», і незабаром вони затримали особу, яку вказав Сапенюк, як ту, що збувала наркотичні засоби.

*Чи допустив слідчий порушення кримінального процесуального закону?
Як необхідно процесуально оформити ці дії?*

ЛІТЕРАТУРА: [2], [3], [4], [6], [9].

Семінар 8

Тема 8. Закінчення досудового розслідування. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування

Мета заняття: охарактеризувати закінчення досудового розслідування. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.

Питання для обговорення:

1. Підстави і процесуальний порядок зупинення та відновлення досудового розслідування.
2. Охарактеризуйте форми закінчення досудового розслідування. Закриття кримінального провадження.
3. Звільнення особи від кримінальної відповідальності.
4. Охарактеризуйте звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів виховного чи медичного характеру.
5. Визначте та охарактеризуйте поняття і суть оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.
6. Охарактеризуйте порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування.
7. Охарактеризуйте порядок оскарження ухвал слідчого судді.
8. Охарактеризуйте порядок оскарження слідчим рішень, дій чи бездіяльності прокурора.

Практичне завдання

14-річний Савченко скоїв крадіжку, що була поєднана з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище або що завдала значної шкоди потерпілому, що передбачено ч. 3 ст. 186 КК України. Досудове слідство довело його провину в цьому злочині. Після закінчення досудового слідства, слідчий подав клопотання до суду про застосування примусових заходів виховного характеру для Савченка.

Оцініть правомірність дій слідчого.

ЛІТЕРАТУРА: [2], [3], [4], [9], [11].

Семінар 9

Тема 9. Судове провадження у першій інстанції. Підготовче провадження. Судовий розгляд

Мета заняття: охарактеризувати судове провадження у першій інстанції. Підготовче провадження. Судовий розгляд.

Питання для обговорення:

1. Охарактеризуйте поняття та види підсудності у кримінальному провадженні.
2. Охарактеризуйте поняття, суть і значення підготовчого провадження.
3. Дайте кримінально-правову характеристику підготовчого судового засідання.
4. Вирішення питань, пов'язаних із підготовкою до судового розгляду.
5. Охарактеризуйте закінчення підготовчого провадження і призначення судового розгляду.
6. Визначте порядок і строки підготовчого провадження.
7. Ознайомтеся з матеріалами кримінального провадження (кримінальна справа).
8. Охарактеризуйте поняття, суть і значення стадії судового розгляду.
9. Загальні положення судового розгляду в кримінальному провадженні.
10. Охарактеризуйте строки і загальний порядок судового розгляду.
11. Безперервність судового розгляду.
12. Обрання, скасування або зміна запобіжного заходу в суді.
13. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження та проведення слідчих (розшукових) дій під час судового провадження.
14. Об'єднання і виділення судового провадження.
15. Зупинення судового провадження.
16. Межі судового розгляду.
17. Охарактеризуйте процедуру судового розгляду.
18. Дайте кримінально-правову характеристику допиту свідка.
19. Дайте кримінально-правову характеристику допиту потерпілого.

20. Дайте кримінально-правову характеристику дослідження речових доказів.

21. Дайте кримінально-правову характеристику дослідження документів.

22. Дайте кримінально-правову характеристику дослідження звуко- і відеозаписів.

23. Дайте кримінально-правову характеристику судових дебатів.

24. Охарактеризуйте останнє слово обвинуваченого.

25. Визначте питання, що вирішуються судом під час ухвалення вироку.

Практичне завдання

Під час досудового розслідування було встановлено, що Павленко брав участь у злочинній діяльності, включаючи вбивства та розбійні напади, в рамках злочинного угруповання. Під час судового засідання Павленко та його захисник запропонували викликати та допитати осіб, які проводили негласні розшукові дії для перевірки їх законності та результатів, але прокурор заперечив проти цього, стверджуючи, що можна ознайомитися з протоколами дій з видаленням конфіденційної інформації, але допит позаштатних співробітників оперативних підрозділів не можливий.

Яке рішення повинен ухвалити суд?

ЛІТЕРАТУРА: [2], [3], [4], [9], [11].

Семінар 10

Тема 10. Судові рішення. Особливі порядки провадження в суді першої інстанції

Мета заняття: Охарактеризувати судові рішення. Особливі порядки провадження в суді першої інстанції.

Питання для обговорення:

1. Види судових рішень у кримінальному провадженні.
2. Порядок ухвалення судових рішень, їх форма.
3. Спрощене провадження щодо кримінальних проступків.
4. Провадження в суді присяжних.

Практичне завдання

Під час судового розгляду кримінального провадження стосовно Петренка, обвинуваченого у пограбуванні громадянина Барабаша, судова зала стала місцем перебільшено активної поведінки потерпілого. Барабаш гучно висловлював свої зауваження на дії суду, прокурора та сторони захисту і під час засідання демонстративно залишив залу, заявивши про свою недовіру до об'єктивності та справедливості суду. Прокурор відмовився від підтримання державного обвинувачення проти Петренка, після чого суд вирішив знайти узгоджену позицію щодо подальшого розгляду справи і вийшов до нарадчої кімнати. У цей момент потерпілий знову увійшов до судової зали і звернувся до суду з проханням дозволити йому підтримувати обвинувачення, від якого відмовився прокурор.

Як у цій ситуації повинен діяти суд?

ЛІТЕРАТУРА: [2], [3], [4], [9], [11].

Семінар 11

Тема 11. Судове провадження з перегляду судових рішень. провадження в суді апеляційної інстанції

Мета заняття: Охарактеризувати судове провадження з перегляду судових рішень. Провадження в суді апеляційної інстанції.

Питання для обговорення:

1. Охарактеризуйте судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку.
2. Особливості апеляційного оскарження окремих судових рішень. Порядок і строки апеляційного оскарження.
3. Визначте вимоги до апеляційної скарги.
4. Дайте кримінально-правову характеристику повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги.
5. Судові рішення суду апеляційної інстанції.

Практичне завдання

Матвеев був засуджений місцевим судом за вбивство через

необережність, і хоча він не оскаржував вирок, його захисник подав апеляційну скаргу до апеляційного суду, стверджуючи, що дії Матвєєва не мали складу кримінального правопорушення.

Матвєєв, побоюючись, що його дії суд другої інстанції може перекваліфікувати на умисне вбивство, надіслав заяву про відкликання апеляції, але все ж отримав повідомлення про дату апеляційного розгляду. Під час розгляду суддя-доповідач повідомив Матвєєва, що згідно зі ст. 403 КПК України відмовитися від апеляції може лише особа, яка подала апеляційну скаргу. Захисник не відмовився від своєї апеляції, заявивши, що його обов'язок як адвоката полягає в цій ситуації в тому, щоб невинний був виправданий. Тому Матвєєв вирішив відмовитися від захисника та розриває договір з ним.

Назвіть осіб, які мають право подати апеляцію. Які вимоги закону до змісту апеляції та наслідки їх недодержання? Який порядок апеляційного оскарження? Як повинен діяти суд у наведеній ситуації?

ЛІТЕРАТУРА: [2], [3], [4], [9], [11].

Семінар №12

Тема 12. Судове провадження з перегляду судових рішень.

Провадження в суді касаційної інстанції

Мета заняття: Охарактеризувати судове провадження з перегляду судових рішень. Провадження в суді касаційної інстанції.

Питання для обговорення:

1. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку.
2. Порядок і строки касаційного оскарження. Вимоги до касаційної скарги.
3. Визначте повноваження суду касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги.
4. Підстави для скасування або зміни судового рішення судом касаційної інстанції.
5. Дайте кримінально-правову характеристику рішень суду касаційної інстанції. Зміст ухвали суду касаційної інстанції.

Практичне завдання

Горбунов був засуджений місцевим судом згідно з ч. 2 статті 186 Кримінального кодексу України до п'яти років позбавлення волі, і частково задоволений цивільний позов потерпілої вироком суду залишився без змін у апеляційному порядку. Засуджений подав касаційну скаргу, просячи замінити покарання позбавлення волі на звільнення з випробувальним терміном. У той же час, прокурор подав касаційну скаргу, в якій стверджував, що суд помилково частково задовольнив цивільний позов. Касаційний суд прийняв рішення задовольнити скаргу прокурора, але визнав також, що покарання, яке було призначене Євсєєву, є надто м'яким і не відповідає ступеню тяжкості злочину та особі засудженого. Таким чином, касаційний суд скасував вирок і повернув справу на новий судовий розгляд з урахуванням зазначених обставин.

Оцініть рішення суду касаційної інстанції.

ЛІТЕРАТУРА: [2], [3], [4], [9], [11].

Семінар №13

Тема 13. Судове провадження з перегляду судових рішень.

Провадження за нововиявленими або виключними обставинами

Мета заняття: Охарактеризувати судове провадження з перегляду судових рішень. Провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

Питання для обговорення:

1. Підстави для перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.
2. Визначте суб'єктів кримінального провадження, які мають право подати заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.
3. Відкриття кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами.
4. Порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.

5. Охарактеризуйте судові рішення за наслідками кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

Практичне завдання

У 2016 році Іващенко був засуджений за вчинення вбивства Павленка згідно з ч. 1 ст. 115 КК України (умисне протиправне заподіяння смерті іншій людині) та отримав покарання у вигляді 12 років позбавлення волі, відмовившись визнати свою вину. У 2021 році Ващенко звернувся до прокуратури і визнав себе винним у вчиненні вбивства Павленка. Після проведення досудового розслідування стало зрозуміло, що саме Ващенко скоїв вбивство. Прокурор склав обвинувальний акт та направив його до суду першої інстанції. Крім того, прокурор направив копію обвинувального акта до адміністрації місця відбуття покарання Іващенко з вимогою звільнити його від незаконного відбування покарання.

Чи були одержані вимоги кримінального процесуального закону у цій ситуації?

Яким повинен бути порядок дій учасників у цій ситуації?

Які підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими обставинами?

ЛІТЕРАТУРА: [2], [3], [4], [9], [11].

Семінар 14

Тема 14. Особливі порядки кримінального провадження

Мета заняття: Охарактеризувати особливі порядки кримінального провадження.

Питання для обговорення:

1. Кримінальне провадження на підставі угод.
2. Угода про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим.
3. Угода між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватості.
4. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення.

5. Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб.
6. Кримінальне провадження щодо неповнолітніх. Загальні правила кримінального провадження щодо неповнолітніх.
7. Застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх, які не досягли віку кримінальної відповідальності.
8. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру.
9. Кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.
10. Відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження. Умови відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження.

Практичне завдання

Колосову було пред'явлено звинувачення у крадіжці з квартири Нагаєва. Під час попереднього слідства, Колосов висловив бажання відшкодувати шкоду та укласти з Нагаєвим угоду про примирення. Однак слідчий не повідомив про це бажання і зазначив, що Нагаєв не звертався з таким клопотанням.

На судовому засіданні стало відомо, що Колосов та Нагаєв не проти укладання угоди про примирення, але прокурор висловив свою негативну думку на цей рахунок. Після вислуховування думок відповідних осіб, суд прийняв обвинувальний вирок у загальному порядку.

Оцініть дії слідчого. Які особи можуть брати участь в укладенні угоди про примирення та який порядок її укладення на досудовому та судовому провадженні? Як повинен вчинити суд?

ЛІТЕРАТУРА: [2], [3], [4], [9], [11].

Семінар 15

Тема 15. Виконання судових рішень

Мета заняття: Охарактеризувати особливості виконання судових рішень.

Питання для обговорення:

1. У чому полягає обов'язковість рішень суду?

2. Зазначте порядок виконання судових рішень у кримінальному провадженні.
3. Назвіть органи і служби, які виконують вирок та забезпечують виконання кримінальних покарань.
4. Що таке відстрочка виконання вироку?
5. Які питання вирішуються судом під час виконання вироків?
6. Який процесуальний порядок розгляду та вирішення питань, що виникають під час виконання вироку?
7. Зазначте підстави для звільнення від відбування кримінального покарання.
8. У чому суть умовно-дострокового звільнення від покарання і заміни невідбутої частини покарання більш м'яким?
9. Який процесуальний порядок застосування до засуджених примусового лікування та його припинення?
10. Визначте умови утримання осіб, засуджених до позбавлення волі.
11. Який процесуальний порядок розгляду судом клопотання про зняття судимості?

Практичне завдання

Після того, як Ващенко засудили до восьми років позбавлення волі за вчинення тяжкого злочину, він звернувся до суду з клопотанням про відстрочку виконання вироку на 1 рік через тяжку хворобу нирок. Він надав медичну довідку, що підтверджувала тяжкість хвороби. Однак, суд відмовив у задоволенні клопотання Ващенко.

Надайте правову оцінку рішення суду.

ЛІТЕРАТУРА: [2], [3], [4], [9], [11].

Семінар № 16

Тема 16. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження

Мета заняття: Охарактеризувати особливості міжнародного співробітництва під час кримінального провадження.

Питання для обговорення:

1. Визначте поняття, завдання та правову основу міжнародного співробітництва під час кримінального провадження.
2. Охарактеризуйте процесуальний порядок надання міжнародної правової допомоги під час проведення процесуальних дій.
3. Охарактеризуйте законодавство, що регулює міжнародне співробітництво під час кримінального провадження.
4. Дайте кримінально-правову характеристику виконання процесуальних дій дипломатичними представництвами або консульськими установами.
5. Міжнародна правова допомога під час проведення процесуальних дій.
6. Визначте сутність видачі (екстрадиції) особи, яка вчинила злочин.
7. Визнання та виконання вироків іноземних судів та передання засуджених осіб.
8. Права особи, видача якої запитується.
9. Охарактеризуйте кримінальне провадження у порядку перейняття.

Практичне завдання

Україна звернулася до Казахстану з запитом на проведення допиту та обшуку в помешканні громадянина Казахстану Морієва, якого підозрювали у вчиненні кримінального правопорушення в Україні. Запит було задоволено, тому були проведені слідчі та розшукові дії.

Проаналізуйте ситуацію. Чи були допущені порушення під час надання міжнародної правової допомоги? Які процесуальні дії потребують спеціального дозволу?

ЛІТЕРАТУРА: [2], [3], [4], [9], [11].

4. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Головним способом, яким студент може засвоїти матеріал з кримінального процесуального права у свій вільний час є самостійна робота студента (СРС). У процесі самостійної роботи студент повинен навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Самостійна робота студента є плановою діяльністю, яку студент виконує згідно з завданням та під керівництвом викладача, але без прямої участі останнього. Рівень організації самостійної роботи студентів суттєво впливає на оцінку якості навчального процесу, а також на глибину та стійкість набутих знань та навичок.

Формами самостійної роботи студентів є:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- самостійне вивчення окремих тем, питань за допомогою навчальної літератури, нормативно-правових актів;
- підготовка до семінарських занять;
- вибір теми, розробка плану та написання реферативної роботи;
- вибір теми, розробка плану та написання доповіді;
- опрацювання і підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів;
- вирішення практичних завдань, тестів;
- систематика вивченого матеріалу курсу перед семестровим іспитом тощо.

Методами контролю за самостійною роботою студентів є:

- опитування на семінарських заняттях та під час індивідуально-консультативної роботи;
- заслуховування та обговорення доповідей;
- захист рефератів;
- перевірка правильності виконання тестів, вирішення практичних завдань;
- написання контрольних робіт.

Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота (ІКР) є одним зі способів навчальної роботи викладача зі студентами. Основна мета ІКР полягає в забезпеченні пізнавальної діяльності кожного студента та максимальної індивідуалізації процесу навчання з урахуванням їх психофізіологічних особливостей та академічної успішності.

Основним завданням цієї роботи є посилення мотивації студентів до пізнавальної діяльності шляхом розвитку внутрішнього прагнення до навчання і спрямування такого прагнення у необхідному руслі.

ІКР здійснюється за графіком, затвердженим кафедрою для кожного викладача, **у формі:**

- індивідуальних занять, що проводяться з окремими студентами з метою підвищення рівня їх підготовки та розвитку індивідуальних творчих здібностей;
- консультацій, на яких студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування;
- перевірки виконання індивідуальних завдань, зокрема, захист рефератів, перевірка вирішення конкретних ситуацій тощо;
- перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль;
- перевірки конспектів навчальних чи наукових текстів з тем та питань, що винесені на самостійне вивчення тощо.

Графік проведення індивідуально-консультативної роботи з кримінального процесуального права доводиться до відома студентів на початку вивчення курсу.

5. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Принципи і види контролю знань студентів

Моніторинг знань студентів є важливим об'єктивним показником ефективності і результативності всього навчального процесу, тому його перевірка має бути систематичною і комплексною, проводиться в рамках єдиної системи контролю за успішністю студентів.

Контроль знань є невід'ємною складовою навчального процесу, яка дозволяє забезпечити ефективне керування навчально-виховним процесом та забезпечити зворотний зв'язок. Результати контролю знань студентів є об'єктивним показником їх засвоєння навчального матеріалу та допомагають у прийнятті важливих рішень, таких як переведення на наступний рік навчання, призначення стипендій, випуск з вузу та видача диплому. Оцінки, отримані студентами, також допомагають оцінити якість роботи викладацького складу та роботу окремих академічних груп, курсів та факультетів у цілому.

Оцінювання та перевірка знань студентів, які вивчають кримінальне процесуальне право, мають бути спрямовані на визначення рівня засвоєння матеріалу та стимулювати їх до подальшого зростання. Якщо правильно організувати процес, контроль знань може слугувати різноманітним цілям, таким як навчальні, виховні, організаційні, методичні та інші.

Контроль знань з кримінального процесуального права будується на таких *основних принципах*:

- систематичність та плановість проведення контролю (перевірка і оцінювання знань повинні проводитися систематично, планово, у нерозривному зв'язку з усім процесом навчання; послідовно з поступовим ускладненням завдань, змісту і методики);
- недопущення розбіжностей між завданнями, що виносяться на контроль, та змістом програми дисципліни (всі завдання розробляються виключно в межах програмного матеріалу, хоча і не повинні дублювати назви програмних питань);

– об’єктивність та прозорість контролю (диференціація оцінок здійснюється за об’єктивними заздалегідь визначеними критеріями; інформація про всі форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни; оцінка знань студента повинна відповідати дійсній якості і кількості засвоєних знань, вмінь і навичок);

– забезпечення умов для належної підготовки до контрольних заходів, що досягається шляхом чіткого їх розмежування за змістом і у часі;

– забезпечення умов для всебічного розкриття індивідуальних здібностей кожного окремого студента, розвитку його творчого мислення (завдання для поточного та підсумкового контролю формулюються з урахуванням комплексного, творчого підходу).

Відповідно до «Порядку оцінювання знань студентів» – оцінювання знань студентів з правознавства здійснюється на основі результатів:

- 1) поточного контролю знань;
- 2) підсумкового контролю знань.

Метою поточного контролю знань студентів з кримінального процесуального права є перевірка їх здатності засвоїти програмний матеріал, включаючи окремі модулі та теми, оцінка їх здатності самостійно опрацьовувати літературу з дисципліни, розуміння змісту тем та питань кримінального процесу та їх вміння висловлювати матеріал на належному рівні, як усно, так і письмово.

Завданням підсумкового контролю знань студентів з кримінального процесуального права є перевірка загального рівня засвоєння програмного матеріалу, включаючи логіку та взаємозв’язки між нормами Загальної та Особливої частин кримінального процесуального права, а також здатності до творчого застосування отриманих знань. Додатково, такий контроль повинен відображати вміння студентів формулювати власну думку щодо різних правових проблем.

Оцінювання знань студентів з кримінального процесуального права здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролю знань.

5.2. Порядок оцінювання знань за результатами вивчення дисципліни
(для студентів денної форми навчання з підсумковим контролем у
формі іспиту)

№ п/п	Об'єкти контролю	Кількість балів	Результат
1.	<i>Оцінка поточної роботи в семестрі, в т.ч.:</i>	<i>від 0 до 40 балів в т.ч.:</i>	набрані бали зараховуються до підсумкової оцінки
2	за систематичність та активність роботи на семінарах заняттях	до 20 балів	
3	за виконання завдань для самостійного опрацювання	до 20 балів	
4	<i>Оцінка письмової екзаменаційної роботи</i>	<i>від 0 до 60 балів</i>	проходження підсумкового контролю знань й одержання підсумкової оцінки

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни «Кримінальне процесуальне право», і в терміни, встановлені навчальним планом. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів роботи відповідно до розподілу балів, які отримують студенти:

Поточний контроль							
Сз. 1	Сз. 2	Сз. 3	Сз. 4	Сз. 5	Сз. 6	Сз. 7	Сз. 8
2	2	3	3	3	2	2	2
1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5

Поточний контроль для спеціальності 081 Право								Поточний контроль	Екз. робота	Максимальний бал, що повинен набрати студент
Сз. 9	Сз. 10	Сз. 11	Сз. 12	Сз. 13	Сз. 14	Сз. 15	Сз. 16			
2	3	3	3	3	2	3	2	40	60	100
1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	24		

Примітка: ,Сз.2, Сз.3 і т.д семінар

У числівнику максимальний бал – при своєчасному та правильному виконанні, у знаменнику – мінімальний (при правильному, але несвоєчасному виконанні).

5.3. Порядок оцінювання знань за результатами вивчення дисципліни (для студентів заочної форми навчання з підсумковим контролем у формі іспиту)

№ п/п	Об'єкти контролю	Кількість балів	Результат
1.	<i>Оцінка поточної роботи в семестрі</i>	<i>від 0 до 40 балів</i>	набрані бали зараховуються до підсумкової оцінки
2.	<i>Оцінка письмової роботи</i>	<i>від 0 до 60 балів</i>	проходження підсумкового контролю знань й одержання підсумкової оцінки

Для студентів заочної форми навчання з підсумковим контролем у формі екзамену, розподіл балів відбувається наступним чином:

Поточний контроль			Поточний контроль	Екз. робота	Максимальний бал, що повинен набрати студент
Сз. 1	Сз. 2	Сз. 3			
15	10	15	40	60	100
8	8	8	24		

Примітка: Сз.2, Сз.3 і т.д. семінар

5.4. Організація поточного контролю знань студентів

Поточний контроль знань студента є невід'ємною частиною всього навчального процесу і засобом виявлення ступеню засвоєння студентом програмного матеріалу.

Поточний контроль роботи студента на протязі семестру повинен:

- допомагати студентові в організації його роботи;
- привчати студента до систематичного опрацювання матеріалу і підготовки до сприйняття наступних тем з програми дисципліни;

- виявити ступінь відповідальності студента та його ставлення до роботи, причини, що перешкоджають виконувати навчальну програму;
- стимулювати активність та інтерес студента у вивченні дисципліни;
- виявити обсяг, глибину і якість сприйняття студентом матеріалу, який вивчається;
- визначити недоліки та прогалини у знаннях та шляхи їх усунення;
- виявити рівень опанування навичками самостійної роботи.

I. Поточний контроль знань студентів денної форм навчання здійснюється протягом семестру в ході аудиторних занять по питаннях, винесених для обговорення, та тих, що рекомендовані для самостійного вивчення.

Отже, *об'єктами поточного контролю знань студентів денної форм навчання є:*

1) систематичність та активність роботи на семінарських заняттях, зокрема, оцінці підлягають:

- рівень знань, продемонстрований у відповідях та виступах на семінарських заняттях;
- активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття (у тому числі доповнення до виступів, уточнення та виправлення озвучених відповідей інших студентів);

- результати експрес-опитування;
- відповіді на практичні завдання;

2) виконання самостійних завдань, при цьому оцінюванню підлягають:

- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
- підготовка до практичних завдань;
- виконання індивідуальних завдань (підготовка рефератів, вирішення практичних завдань, тестів тощо);
- підготовка конспекту відповідної теми.

Максимальна кількість балів, які може набрати студент за результатами поточної роботи з підсумковим контролем у формі екзамену, –

40, у тому числі:

1) за систематичність та активність роботи на семінарах та практичних заняттях – до 20 балів;

2) за виконання самостійних завдань – до 20 балів.

II. Організація та оцінювання самостійної роботи студентів.

Інформація про організацію самостійної роботи з кримінального процесуального права, включаючи обов'язкові та вибіркові завдання, терміни виконання, оцінювання та консультації, подається студентам на першому занятті. Обов'язкові завдання стосуються всіх студентів, тоді як вибіркові завдання дають можливість вибирати завдання на власний розсуд з тим, щоб набрати необхідну кількість балів. Виконання завдань самостійної роботи вимагає від студентів здатності працювати самостійно та дотримуватися встановлених термінів.

Після отримання інформації про всі форми організації самостійної роботи з кримінального процесуального права, обов'язкові та вибіркові завдання, а також максимальну кількість балів, яку можна отримати за їх виконання, студенти роблять вибір щодо вибіркової складової своєї самостійної роботи. Потім вони виконують вибрані завдання та звітують викладачеві про їх виконання відповідно до встановлених термінів.

Під час оцінювання якості виконання самостійних завдань з кримінального процесуального права, викладач звертає увагу на кілька критеріїв, зокрема, на рівень знань, що були продемонстровані у відповідях на питання для самостійного опрацювання, на вміння вільно викладати матеріал в усній формі, здатність розв'язувати тестові або інші практичні завдання, вміння захистити реферат тощо. Важливо відзначити, що самостійна робота оцінюється лише у випадку наявності конспекту відповідної теми.

Студенти отримують оцінки за виконання різних видів самостійної роботи, які викладач проставляє в Журналі обліку поточної успішності студентів. Кількість балів, набрана студентами за завдання з самостійної роботи, включається до загальної кількості балів за поточну успішність з

правознавства. Вона є одним з компонентів поточної успішності студентів, яка враховується разом із балами за інші види поточної навчальної роботи.

Контроль за виконанням самостійних завдань відбувається під час семінарських занять та під час здійснення індивідуально-консультативної роботи. Остання проводиться відповідно до графіка, складеного кафедрою.

Критерії оцінювання знань студентів.

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінки відповіді
Теоретичні питання	Максимальна кількість балів	Студент продемонстрував свою здатність вільно орієнтуватися в програмі навчальної дисципліни, знання назв і змісту нормативно-правових актів, які передбачені програмою, розуміння правових норм, їх характеристик та особливостей, знання основних понять та категорій, а також здатність давати їх правильні тлумачення та логічно та граматично правильно висловлювати свої думки.
	0 балів	Студент не проявив достатньої здатності відповісти на поставлені запитання, або його відповідь містить неправильну інформацію та не розкриває сутності питання, або містить грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність знань, або недостатній рівень засвоєння матеріалу та вмінь формулювати та викладати думки, або незнання загальних положень програми дисципліни.
Практичні завдання	Максимальна кількість балів	Студент правильно вирішив ситуацію на основі діючого законодавства, вірно обґрунтував рішення з посиланням на конкретні норми законодавчих актів, логічно і послідовно аргументує і викладає свою точку зору.

	0 балів	Студент не вирішив ситуації, або вирішив її невірно, або неправильно обґрунтовує своє рішення, або неспроможний його аргументувати.
Тестові завдання	5 балів (зараховано)	Студент вирішив більшість тестових завдань абсолютно правильно і повно.
	0 балів (не зараховано)	Студент не вирішив більше половини тестових завдань або вирішив не вірно, або відповідь на них є неповною.

Підсумкова семестрова оцінка з дисципліни виставляється на підставі сумарної кількості балів, які набрав студент відповідно до таблиці «Шкала оцінювання».

Шкала оцінювання для іспиту

За 100-бальною шкалою	Для екзамену
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ПРИ СКЛАДАННІ ІСПИТУ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО»

Відповідаючи на білет, студент повинен показати знання програми навчального матеріалу, уміння пояснювати основні поняття, виділяти їх спільні і відмінні риси, порівнювати та аналізувати різні точки зору з проблемних питань, ясно викладати думки з поставлених питань.

Структура білету складається із трьох питань. Максимальна кількість балів за кожне питання оцінюється в 20 балів.

З метою якісної оцінки рівня знань студента при складанні іспиту з навчальної дисципліни «Кримінальне право» використовуються «Критерії оцінки рівня знань студентів», які містять основні вимоги до оцінки, а саме:

Максимальну кількість балів отримує студент, якщо він:

- грамотна, повно, обґрунтовано, з посиланням на діючі нормативно-правові акти, розкрив зміст питання;
- показав глибокі і повні знання питання;
- вільно володіє матеріалом;
- уміє аргументовано викладати сутність питань і застосовувати набуті теоретичні правові знання при розв'язанні практичних завдань.

10 балів отримує студент, якщо він:

- засвоїв матеріал курсу;
- уміє аргументовано викладати сутність питань і застосовувати правові знання для правильної оцінки конкретних ситуацій;
- але не повно відповів на питання або допустив несуттєві помилки.

5 балів отримує студент, якщо він:

- відповів на питання часткового, без належного посилання на законодавство;
- допустив суттєві помилки;
- нездатний правильно застосовувати правові знання для оцінки конкретних ситуацій.

Оцінку **«незадовільно»** отримує студент, який:

- не розкрив зміст запропонованих питань або допустив суттєві помилки, пов'язані з недостатнім знанням матеріалу курсу;
- не володіє нормативним матеріалом, юридичною термінологією;
- відповідь носить безсистемний характер.

6. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ОХОПЛЮЮТЬ ЗМІСТ

РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

«КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО»

1. Поняття та предмет кримінального процесуального права
2. Кримінальне процесуальне законодавство: поняття та система. Джерела кримінального процесуального права

3. Поняття та завдання кримінального провадження
4. Кримінально процесуальні функції: поняття та види
5. Поняття та система засад кримінального провадження
6. Загально-юридичні засади, їх нормативний зміст
7. Загально-процесуальні засади, їх нормативний зміст
8. Кримінально-процесуальні (галузеві) засади, їх нормативний зміст
9. Суд у кримінальному провадженні: склад суду; юридичний статус судді, слідчого судді, присяжного
10. Підсудність у кримінальному провадженні
11. Учасники кримінального провадження: поняття та класифікація
12. Сторона обвинувачення
13. Сторона захисту
14. Потерпілий та його представник
15. Інші учасники кримінального провадження
16. Відводи та порядок їх вирішення
17. Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні
18. Поняття доказів та їх класифікація
19. Види процесуальних джерел доказів
20. Поняття доказування та його структура
21. Предмет, межі та суб'єкти доказування
22. Поняття та види процесуальних документів
23. Поняття та порядок обчислення процесуальних строків
24. Види процесуальних витрат та їх розподіл
25. Мета та види заходів забезпечення кримінального провадження
26. Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження
27. Підстави та порядок застосування заходів забезпечення кримінального провадження
28. Мета й підстави застосування запобіжних заходів. Обставини, що враховуються при обранні запобіжного заходу

29. Види запобіжних заходів. Порядок застосування запобіжних заходів
30. Порядок продовження строку застосування запобіжного заходу, зміни та скасування запобіжних заходів
31. Поняття та форми досудового розслідування
32. Загальні положення досудового розслідування: початок досудового розслідування; поняття та види підслідності; об'єднання та виділення матеріалів досудового розслідування; ознайомлення з матеріалами; розгляд клопотань під час досудового розслідування
33. Особливості спеціального досудового розслідування кримінальних правопорушень
34. Поняття слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій
35. Вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій
36. Види слідчих (розшукових) дій та процесуальний порядок їх проведення
37. Види негласних слідчих (розшукових) дій та процесуальний порядок їх проведення
38. Випадки повідомлення про підозру
39. Порядок повідомлення про підозру. Зміна повідомлення про підозру
40. Порядок та підстави зупинення досудового розслідування. Відновлення досудового розслідування
41. Форми закінчення досудового розслідування
42. Судове провадження у першій інстанції. Підготовче провадження
43. Загальні положення судового розгляду
44. Межі судового розгляду
45. Процедура судового розгляду
46. Особливі порядки провадження у суді першої інстанції
47. Види судових рішень та вимоги до них
48. Порядок ухвалення та проголошення судових рішень. Окрема думка судді

49. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку

50. Право на апеляційне оскарження. Процесуальний порядок і строки апеляційного оскарження

51. Форма та зміст апеляційної скарги. Залишення апеляційної скарги без руху, її повернення або відмова у відкритті провадження

52. Наслідки подання апеляційної скарги. Підготовка до апеляційного розгляду

53. Заперечення на апеляційну скаргу. Відмова від апеляційної скарги, зміна та доповнення апеляційної скарги під час апеляційного провадження

54. Межі перегляду судом апеляційної інстанції. Апеляційний розгляд

55. Повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги

56. Підстави для скасування або зміни судового рішення судом апеляційної інстанції

57. Судові рішення суду апеляційної інстанції

58. Набрання законної сили судовим рішенням та його наслідки

59. Питання, які вирішуються судом під час та після виконання вироків, порядок їх вирішення

60. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку

61. Право на касаційне оскарження, процесуальний порядок і строки касаційного оскарження

62. Вимоги до касаційної скарги. Залишення касаційної скарги без руху або її повернення

63. Межі перегляду судом касаційної інстанції. Касаційний розгляд

64. Повноваження суду касаційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги

65. Підстави для скасування або зміни судового рішення судом касаційної інстанції

66. Підстави та порядок передачі кримінального провадження на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду

67. Судові рішення суду касаційної інстанції

68. Підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами

69. Право подати заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами та вимоги до неї

70. Порядок та строки подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами

71. Порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами

72. Судові рішення за наслідками кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами

73. Кримінальне провадження на підставі угод

74. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення

75. Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб

76. Кримінальне провадження щодо неповнолітніх

77. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру

78. Кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю

79. Кримінальні провадження на території дипломатичних представницьких консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписане до порту, розташованого в Україні

80. Особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану

81. Загальні засади міжнародного співробітництва

82. Міжнародна юридична допомога при проведенні процесуальних дій

83. Видача осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиція)

84. Кримінальне провадження у порядку перейняття

85. Визнання та виконання вироків судів іноземних держав та передача засуджених осіб

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова навчальна література:

1. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. № 2341 // Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25-26. - Ст. 131; 2003. № 35. – Ст. 271; 2003. - № 26. Ст. 199; 2006. - № 26. Ст. 211.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. 2013. № 9-10, №11-12, №13. - Ст. 88.

3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України Станом на 18 січня 2022 року. / За заг. ред. Копотуна І.М. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2022. 932 с.

4. Тертишник В.М. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар. Вид. 19-те, доповн. і перероб. Київ : Алерта, 2022. 1128 с.

Додаткова література:

5. Бабіков О. П., Бабікова О. С. Документи у кримінальному провадженні (теорія, практика застосування, зразки) / О. П. Бабіков, О. С. Бабікова; Наук.-дослід. ін-т публіч. права. Київ: Норма права. 374 с.

6. Бабіков О.П. Негласні слідчі (розшукові) дії: правове регулювання, організація проведення, тактика, зразки процесуальних документів. Практичний посібник. К.: Інтерсервіс. 2022. 392с.

7. Гутник В.В. Право на захист у міжнародних кримінальних судах: доктрина та практика. Одеса: Фенікс. 2018. 440с.

8. Доказове право: підручн. / В. М. Тертишник, О. І. Тертишник, А.Є. Фоменко, В.В. Ченцов; за заг. ред. д.ю.н, професора В.М. Тертишника. Київ: Алерта, 2022. 448 с.

9. Кучинська О.П., Циганюк Ю.В. Кримінальний процес України. Навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 448с.

10. Макаров М.А., Заїка С.О., Кубарєва О.В. Досудове розслідування та судове провадження щодо кримінальних проступків у питаннях і відповідях. К.: ЦУЛ. 2022. 80с.

11. Погорецький М. А., Удалова Л.Д., Рожнова В.В., Чернявський С.С., Письменний Д.П. Кримінальний процес. Підручник. К.: ЦУЛ. 2022. 780с.

12. Шибіко В. П. Кримінальний процес. Ідеї. Погляди. Думки. Київ: Юрінком Інтер, 2022. 352 с.

13. Методичні рекомендації для проведення практичних занять та організації самостійної роботи з дисципліни «Теорія держави і права» для студентів спеціальності 081 Право денної та заочної форм навчання [Електронний ресурс] / уклад. В.М. Грудницький. – Покровськ : ДонНТУ, 2020. – 59 с.

14. Методичні матеріали до самостійної роботи та практичних занять і поради до їх виконання з навчальної дисципліни «Кримінальне право України. Загальна частина» для студентів II курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» денної форми навчання / уклад.: В. І. Тютюгін, Ю. В. Баулін та ін. 4-те вид., переробл. і допов. Харків, 2020. 160 с.

15. Методичні рекомендації для проведення практичних занять та організації самостійної роботи з дисципліни «Конституційне право» для студентів спеціальності 081 Право денної та заочної форм навчання [Електронний ресурс] / уклад. В.М. Грудницький. – Покровськ : ДонНТУ, 2020. – 80 с.

16. Методичні рекомендації для проведення практичних занять та організації самостійної роботи з дисципліни «Конституційне та трудове право України» для студентів спеціальності 263 Цивільна безпека денної та заочної форм навчання [Електронний ресурс] / уклад. В.М. Грудницький. – Покровськ : ДонНТУ, 2020. – 63 с.

17. Методичні рекомендації для проведення практичних занять та організації самостійної роботи з дисципліни «Земельне право» для студентів

спеціальності 193 Геодезія та землеустрій денної та заочної форм навчання [Електронний ресурс] / уклад. В.М. Грудницький. – Покровськ : ДонНТУ, 2020. – 67 с.

18. Методичні рекомендації для проведення семінарських занять та організації самостійної роботи з дисципліни «Кримінальне право. Загальна частина» для студентів спеціальності 081 Право денної та заочної форм навчання [Електронний ресурс] / уклад. В.М. Грудницький. – Покровськ : ДонНТУ, 2021. – 74 с.

19. Методичні рекомендації для проведення семінарських занять та організації самостійної роботи з дисципліни «Кримінальне право. Особлива частина» для студентів спеціальності 081 Право денної та заочної форм навчання [Електронний ресурс] / уклад. В.М. Грудницький. – Покровськ : ДонНТУ, 2021. – 101 с.

Методичні рекомендації для проведення семінарських занять та організації
самостійної роботи з дисципліни «Кримінальне процесуальне право»
для студентів спеціальності 081 «Право»

Укладач: Грудницький Василь Миколайович